

פחד דוד



חול המועד
סוכות
י"ז תשרי
תשע"ה
736

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ך רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ך רבי חיים פינטו זיע"א



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

17:55 | 17:43 | 17:53 | 17:38 **הדלקת נרות**

18:50 | 18:49 | 18:50 | 18:48 **מוצאי שבת**

19:26 | 19:25 | 19:26 | 19:24 **רבינו תם**

משכיל לדוד

מסירות נפש בקיום מצוות

אלא שהגויים לא מרפים, והם אומרים להקב"ה, אם היית נותן לנו מצוות מראש גם אנו היינו מקיימים אותם. שהרי אתה לא נתת לנו את התורה.

משיב הקב"ה ואומר להם, הרי לפני מעמד קבלת התורה לעם ישראל הלכתי לכל האומות שיקבלו את התורה. כמו שהכתוב אומר (דברים לג, ב) "ה' מסיני בא וזרח משעיר למו". כי ה' הלך וסבב אצל כל האומות שיקבלו את התורה, והם לא רצו לקבלה (עבודה זרה ב.). ואם כן אתם לא רציתם לקבל את התורה, ומדוע עכשיו אתם באים לבקש שכר.

אלא, שהגויים הינם כמו בלעם הרשע שאמר (במדבר כג, ז) "תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו". דהיינו, הוא רצה למות כמו יהודי ולקבל שכר, אבל לחיות הוא רצה כמו גוי. ועל זה נאמר (סוטה כב.); עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס.

הקב"ה מתנהג עם הגויים לפנים משורת הדין, והוא אומר להם; הבה ונראה האם מגיע לכם שכר. אני אתן לכם מצוה קטנה, מצוה שלא עולה כסף, כך שלא צריך להשקיע הרבה במצוה זאת, והיא מצות סוכה, ונראה האם תקיימו אותה. מיד כל אחד ואחד הולך ובונה סוכה בראש גגו. ומה עושה הקב"ה, הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא.

והדבר קשה להבין. מדוע הגויים בועטים בסוכה ויוצאים, הרי הם יודעים כי בזה תלוי כל השכר שלהם, ואם הם בועטים בסוכה הם מראים כי לא מגיע להם שכר והם יפסידו את הכל. הן הם באים בטענה להקב"ה ודורשים ממנו שכר, וכאשר הוא מקדיר עליהם מעט חום הם כבר בועטים ויוצאים מהסוכה.

וכי אנו בני ישראל גם עושים כן? הרי פעמים רבות יש חום גדול בחג הסוכות, אנו מזיעים וממש קשה לאכול בסוכה, אבל אנו לא בועטים ולא יוצאים, אלא מקיימים את המצוה. ואף כאשר יש לנו צער בישיבה בסוכה, יוצאים מתוך צער וח"ו בלי לבעוט בה. ומדוע לפתע הגויים בועטים ויוצאים, הרי בכך הם מפסידים ברגע את כל השכר שלהם.

ואולם. מכאן אנו רואים את ההבדל בין עם ישראל לגויים. עם ישראל רגיל לחיות חיי יסורים, ולא שזה בא מתוך הרגל, אלא מתוך אהבת ה' שיש לכל יהודי כלפי הקב"ה, ולכן אהבה כזאת אינה יכולה להיעצר גם כשיש צער. על אף הצער הגדול שקיים, מוכן כל יהודי לסבול את הצער ובלבד שיקיים את המצוה בשלמותה.

זהו הענין של אהבת ה' מתוך מסירות נפש, שנמצאת רק אצל בני ישראל ולא אצל הגויים. מי שיש בו אהבת ה' במסירות נפש, הוא יקיים את כל המצוות. וכמו כל אלו שבמקום לישן, או לאכול הם באים ללמוד ולשמעו שיעורי תורה, הרי שיש בהם מסירות נפש, והם אלו שזוכים לקבל שכר.

חז"ל אומרים (עבודה זרה ג.): שלעתיד לבוא באים עובדי כוכבים ומתגיירין. וכיצד הם באים, אומרים חז"ל כי הם מניחין תפילין בראשיהן, תפילין בזרועותיהם, ציצית בבגדיהם, מזוזה בפתחיהם. וכך הם באים להקב"ה והם מבקשים ממנו שיתן להם שכר.

ועוד אומרים חז"ל כי הם מבקשים שכר מהקב"ה ומבקשים ממנו את התורה. אבל הקב"ה אומר להם, הרי לפני מתן התורה הלכתי לכל האומות ובקשתי ליתן להם את התורה ולא רצו לקבלה, ועכשיו אתם רוצים את התורה.

אזי אומרים הגויים להקב"ה; תן לנו עתה את התורה. והקב"ה משיב להם: שוטים שבעולם, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת. אלא אף על פי כן, מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, לכו ועשו אותה. מיד כל אחד ואחד נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו, והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא.

וצריך ביאור. וכי איזה שכר הגויים רוצים מהקב"ה לעתיד לבוא, כאשר יבוא המשיח. ולא עוד, הם באים עטופים בטלית עם ציצית, ואף מניחים תפילין והם רוצים לקבל שכר כמו בני ישראל. וכי באמת הם חושבים כי דינם הוא כמו היהודים.

אלא וודאי, לא מדובר כאן כלל על שכר גשמי, שכן כאשר המשיח יבוא לא יהיה צורך בכסף. וכמו שהנביא אומר (מלכים-א, י, כז) כי בזמן שלמה המלך היה כל כך שפע בעולם, עד שהכסף היה נחשב כאבנים (ראה סנהדרין כא.). ואם אצל שלמה המלך כן, בזמן שהמשיח יבוא על אחת כמה וכמה.

אלא ודאי השכר בימות המשיח יהיה בבחינת עין לא ראתה (ברכות לד.). שכר רוחני למי שעסק בתורה ולמד בה והתייגע עליה, כמו שחז"ל אומרים (אבות ד, יז); יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא יותר מכל חיי העולם הזה. ואם כן אי אפשר לתאר לעצמנו את השכר שהקדוש ברוך הוא יתן לנו כשיבוא משיח.

ואם כן, כאשר הגויים באים ורוצים לקבל שכר מהקב"ה, בוודאי הם גם מתכוונים על שכר רוחני. ולכן הם באים ומתחפשים כמו יהודים, לובשים טליתות, מניחים תפילין, שמים מזוזה בפתחי הבתים, והם רוצים להיות כיהודים ממש ולקבל שכר.

אז הקב"ה משיב להם כי הם שוטים שבעולם, שכן, מי שטרח בערב שבת הוא יאכל בשבת. רק מי שהכין את עצמו במשך כל החיים שלו הוא זה שיכול לקבל שכר מהקב"ה. ורק היהודים הכינו את עצמם בהיותם בארצם ובמשך שנות גלותם.

שכן היהודים הם שקיימו את המצוות, הם שאכלו מצות בפסח, הם שישנו בחג הסוכות מחוץ לבית, הם שצמו ביום הכיפורים, ועוד מצוות כהנה וכהנה. וכיון שהיהודים קיימו בחייהם את כל המצוות במסירות נפש, רק להם מגיע שכר.



הילולא דצדיקיא

- יז - רבי אהרן כהן טנוגי דין בתוניס
- יה - רבי נחמן מברסלב
- יט - רבינו אליהו מוילנא
- כ - רבי אליעזר פאפו מח"ס "פלא יועץ"
- כא - רבי שמעון מונטיליה מחכמי טבריה
- כב - רבי אהרן הלוי הורביץ מח"ס "עבודת הלוי"
- כג - רבי בנימין חדאד מח"ס "אמרות טהורות"

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"והיה ביום ההוא". (יחזקאל לח. לט)

הקשר לחג סוכות: בהפטרה מסופר על מלחמת גוג ומגוג, ומקובלנו מרבותינו ז"ל שמלחמה זו תפרוץ בחג הסוכות.

"והיה ביום ההוא בוא גוג על אדמת ישראל נאם ה' א-להים תעלה חמתי באפי". (לח. מ)

יש להבין, והרי אמרו רבותינו במדרש (ויקרא רבה יא. ז): "והיה לשון שמחה בכל מקום". וכאן הכתוב מתחיל בתיבת 'והיה' שהוא לשון שמחה, ובסוף הפסוק כתוב "תעלה חמתי באפי". ואם כן איך מסתדרים שני הדברים יחד, גם שמחה וגם כעסו של השם יתברך?

ויש לומר שהשמחה תהיה כיון שיהיה קידוש השם גדול בכל העולם וכולם יכירו את האמת, וכמו שכתוב (פסוק כג): "והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גויים רבים וידעו כי אני ה'", ולכן השמחה תהיה גדולה ועצומה, שהעולם כולו הגיע לתכלית להכיר את בורא העולם.

ומה שכתוב בסוף הפסוק "תעלה חמתי באפי" אין זה קשור לשמחה, כי הכעס יהיה על גוג כשיבוא להילחם בישראל, ואין זה דומה לבשר ודם שלא יתכן אצלו שמחה וכעס בבת אחת, אבל אצל בורא העולם שייך שיהיו שני הדברים הללו יחד, כי אין לו דמות הגוף ואינו גוף, וכל אינו אלא לסבר את האוזן...

(תורת הפרשה)

"ונשפטתי אתו בדבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפרית אמטיר עליו ועל אגפיו ועל עמיה רבים אשר אתו".

(יחזקאל לח. כב)

"אבני אלגביש" הם אבני ברד המאירות כאבנים טובות ששמש גביש. ורבותינו אמרו 'אל גב איש' - אבני ברד שהתחילו לירד על מצרים ועמדו באויר, על גב האיש משה שהתפלל שלא ירדו, כענין שנאמר (שמות ה) "לא נתך ארצה". לא הגיע לארץ.

(רש"י)

"ונשפטתי אתו בדבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפרית". (יחזקאל לח. כב)

ונשפטתי אתו - מצייר שהתחלת המשפט יהיה בדבר ובדם - שהם דברים טבעיים ורגילים, שיוכלו לתלות אותם במקרה ובטבע, כי כן דרך המלחמה שישפך דם הרבה ושיתפשט דבר מרוב ההרוגים והחללים.

על זה אמר "ונשפטתי" - בנפעל וכאילו ישפט עמהם, כי עדיין יכחישו ידו הגדולה, ואחר כך "גשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפרית אמטיר עליו" - שזה עונשים שמימיים נסיים, שניכר לכל כי אצבע א-להים הוא.

ואז "והתגדלתי" - יכירו שאני גדול ושכל הסבות מאתי, ושאיני קדוש - מובדל מן הטבע ומתנשא עליו באותות ומופתים, ועל ידי כן ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני ה'.

(מלבי"ם)

במסילה נעלה

זכר ליציאת מצרים



הלכנו במדבר.

שוב השתומם השכן ושאל: "למה במדבר? ביום מאד חם שם, ובלילה קר מאד".

אך אני הסברתי לו שהקב"ה עטף אותנו בענני הכבוד והגן עלינו מפני הקור, החום, חיות רעות ושאר קשיי הדרך, ועל כן אנו חוגגים את חג הסוכות, לזכר ענני הכבוד שהגנו עלינו בלכתנו במדבר הגדול והנורא.

"ואתה רוצה לומר לי שאתה מאמין בכל זה?" שאל השכן הגוי.

"בודאי!" השבתי לו "בגלל שאני מאמין בכך ובבורא עולם שהוציא אותנו ממצרים והוליך אותנו במדבר ונתן לנו את התורה והכניסנו לארץ ישראל, בשל כל אלו אני חוגג את חג הסוכות".

וכך השכן נפרד ממני לשלום, ואני חשבתי לעצמי ששכני הגוי לא יוכל לעולם להבין את אמונתנו בה' ואת כל החגים הנפלאים שיש לנו, שהם למעשה לזכר אותם ניסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במהלך ההיסטוריה, משום שלגוי אין לו שום טיפת היסטוריה.

העם היהודי, הוא העם היחיד ששרד במשך כל כך הרבה שנים למרות כל התלאות שעבר. בכל הדורות היהודים הרגישו שהם בני לאבות הקדמונים והמשיכו ללכת בדרכם.

זוהי מעלתנו כעם הנצח, שאנו ממשיכים לשמר את אותה היסטוריה ולהעביר אותה לדורות הבאים, כדי שגם צאצאינו יכירו במעלתם הגדולה להיות משויכים לעם הנבחר והמיוחד ויעבירו זאת הלאה לבניהם אחריהם עד סוף כל הדורות. כי עם שיש לו עבר - יש לו גם עתיד.

בחג סוכות של אחת השנים, כאשר צעדתי ברחובות צרפת לכוון הישיבה ובידי ארבעת המינים, פגש בי שכני הגוי. זה עצר אותי בדרכי וביקש לשאול אותי איזו שאלה:

"ראיתי היום הרבה אנשים שצועדים כמוך עם צמחים ביד, מה זה הצמחים האלו? מה מצאתם בהם שאתם אווזים דווקא אותם בידיכם?"

"אלו ארבעת המינים", השבתי לשכני הגוי.

"מהם ארבעת המינים?" שאל השכן הגוי.

הסברתי לו בקצרה על הלולב, האתרוג, ההדס והערבה שנצטוונו מהש"ת ליטול בחג הסוכות.

השכן הגוי ניצל את ההזדמנות שאנו משוחחים על ענייני היהדות, וכל הוא המשיך לשאול ולשאול:

"כל שנה אני שומע אתכם שרים ומנגנים בתוך הבית הזה שבניתם לכם בחוץ. האם כל שנה בונים כזה בית? מה העניין בכך?"

מיד הבנתי ששאלתו של השכן היא על הסוכה, ועל כן התחלתי להסביר לו את העניין ואמרתיו לו שלפני שנים רבות יצאנו ממצרים.

"ממצרים? מתי זה היה?" התפלא השכן שלא זכר שאני ובני ביתי באנו ממצרים.

"היה זה לפני כמה אלפי שנים", השבתי לו.

השכן הגוי פרץ בצחוק ושאל: "נו, ומה היה אז?"

המשכתי והסברתי לו שבמשך ארבעים שנה



נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

יותר אמיץ

אסור לאדם יחיד לספר לשון הרע, וכל שכן לשנים, כיון שיאמינו להם יותר, אסור לקבל ולהאמין לדברי לשון הרע, וגדול עונש המקבל יותר מהמספר, ואפילו אם אינו אומר בפיו שהוא מקבל.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



סוכת דוד הנופלת

בברכת המזון בחג הסוכות אנו אומרים "הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת". ומהי הכוונה ב את סוכת דוד הנופלת.

וחשבתי בזה, כי יש חילוק גדול בין דבר שנחרב ובין דבר שנפל. בית המקדש כידוע לא נחרב, ואפילו שאנו אומרים "חורבן" בית המקדש, אבל כאמור בית המקדש רק נפל, כמו שאנו אומרים נפלה עטרת ראשנו. כלומר, עטרה שנופלת אפשר להרים אותה ולשים אותה שוב על הראש.

כך הוא הדבר אצל בית המקדש. הגויים אמנם ראו כי בית המקדש נחרב, ואולם, היתה זו נפילה לצורך עליה. שכן בית המקדש עלה לשמים. ורק כדי לכסות את עיני הגויים הקב"ה הראה להם שבית המקדש נחרב ונשרף, אבל היתה בו רק בחינה של נפילה.

זהו שאנו אומרים שהקב"ה יקים לנו את סוכת דוד הנופלת. ומהי סוכת דוד. הן ידוע שדוד המלך ע"ה רצה לבנות את בית המקדש, ורצה שהדבר יקרא על שמו, וכמו שנאמר (תהילים ל, א) "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד". ואולם, הקב"ה אמר לו שהוא לא יבנה את הבית רק שלמה בנו יבנה את הבית (שמואל ב-ז, יג).

ואם כן זהו הפירוש סוכת דוד, רמז לבית המקדש שנפל ולא נחרב. וכאשר בית המקדש נפל אזי גם השכינה הקדושה נפלה, ועל זה אנו מבקשים תמיד לאוקמישכינתא מעפרא. וזה הוא שאנו מבקשים שהשי"ת יקים לנו במהרה את בית המקדש השלישי שיבנה ויכונן במהרה בימינו, ונוכל לעבוד את ה' כבשנים קדמוניות כשבית המקדש היה קיים.

משום כן דווקא בסוכות אנו מבקשים על זה, שהקב"ה יקים לנו את סוכת דוד הנופלת. כי סוכה רומזת לשכינה, שהרי סוכה עולה בגימטריא כמו שני השמות הקדושים, הוי"ה ואדנות. וזה שמבקשים הקם סוכת דוד הנופלת, הסוכה שהתחיל דוד המלך לבנות, ואשר שלמה המלך חנך אותה בירח האיתנים, שהקב"ה יקים אותו במהרה.

וזאת הכוונה נפלה עטרת ראשנו, כי העטרה של בני ישראל שהוא בית המקדש נפל, ועל זה מבקשים שיקום ויבנה שוב, ונזכה לסוכה האמיתית, הוא בית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו אכ"ה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וענשו אותו מאה כסף". (כב. יט)

קולמוס הלב



תחינה לבורא העולמים

מהצדיק המקובל סבא דמשפטים
כמוהר"ר רבי חיים פינטו הגדול זיע"א

א-לי תפּרַח בַּת עַמִּי. וְשָׁפַל אִישׁ זָר רָם שְׁלֹט
בְּכָל הַדָּוָר. עַל הַפֶּל יָד זָר גָּבְרָה. שׁוּבֵי נַחֲשָׁךְ אֹר
עֵינֵי סָף אָנִי:

נִצֹר כְּכַבֵּת בְּנֶךְ אֲשֶׁר תְּמִיד נִזְנַח. וּפְרָצוּתִי
תִּגְדֹר אֵלֶיךָ ה' אֶקְרָא. בְּכָל צָרָה אֶל תִּרְחַק
מִמֶּנִּי:

יְסִיר דְּאֵבֶת מִלְּבָנִי אֱלֹקִים חֵי וּבְקָרְבָנִי יָדוּר.
יֹאמֶר לְשִׁפְחַת שְׂרָי. שׁוּבֵי אֶל גְּבֻרָתְךָ וְהִתְעַנִּי:

חֵי מִתּוֹךְ לִבֵּת אֲשֶׁ הוֹצִיא אֶת בֶּן אֶהוֹבֶךָ, אֲבָרְהָם
הַקְּדוֹר. וְאִם לֹא עֲכָשׁוּ, מִתִּי יָשׁוּב אֲפָךְ וּתְנַחֲמֵנִי:

יְבַטֵּל יוֹשְׁבֵי וַיִּמַּח שֵׁם אֲדוֹם. וְגַם בֶּן קֶדָר
מִדָּוָר וְדוֹר. וְאֲשַׁמַּח כָּל עֵתוֹתֵי. אֲרוּמְמָךְ י-הֵ כִי
דְלִיתֵנִי:

יְחַפֵּץ י-הֵ קִרְבַּת בְּנִי, אֲשֶׁר יֵצֵא לַחוּץ וְרַחֵם
מִמְּדוֹר. קִדְשׁוּ וְעַם אֲנָשֵׁי שְׁוֹא. שְׁכֹן הוּא הַגָּבֵר
רָאָה עֵנִי:

מִלְכֵי תֵן לִבֵּת צִיּוֹן הַנְּחָה וְשִׁמְחָה, וְקַרְבֵּן הַנְּדוֹר.
וְקַרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵי נִקְרִיב לָךְ קָרוֹן יִשְׁעֵי וּמִגְנֵי:

רמז למאה ברכות שחייב לברך בכל יום. כמו שדרשו (תנחומא קרח יב) מאומרו (לעיל י. יב)
"ועתה ישראל מה ה' א-להיך שואל", אל תקרי "מה" אלא "מאה".
ופסוק זה בבעל תשובה נאמר, כאומרם (ב"רכא ו); אין ועתה אלא תשובה, דכתיב (לעיל י. יב)
"ועתה ישראל מה ה' א-להיך שואל" וגו'. שחייב להשתדל להשלימם.



מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

ובתולדותיו או בתנאיו הוא רע ומעשה אחר רע מראיתו וטוב בתולדותיו, הכל הולך אחר החיתום והתולדה, שהוא פרי המעשים באמת. ואין הדברים מסורים אלא ללב מבין ושכל נכון."

לב מבין

והנה דוגמא מצויינת להגדרתו של הרמח"ל על "לב מבין ושכל נכון", כפי שניתן ללמוד מהמעשה שסופר על הגאון ראי"ה קוק זצ"ל:

כשביקר רבי משה לייב שחור זצ"ל בבית הרב קוק זצ"ל בין יום הכיפורים לחג הסוכות, הוא הבחין בנגר כשהוא מסדר מחדש את הקנים כהלכה (בסוכה שבבית המדרש של הרב היה סכך קבוע כל השנה) ואילו את מוטות העץ שקני הסכך נשענים עליהם ("לאטעס") אינו מסדר.

הרב שחור פנה להרב קוק והעיר את תשומת לבו לכך, ואחר הוסיף שהרי הב"ח (בטור או"ח, סימן תרכ"ב) מחמיר בזה כשיטת השר מקוצי:

וכך ענה לו הרב קוק: "אכן חומרת הב"ח לא נעלמה ממני. אולם תקרת הסוכה היא גבוהה ביותר, ובכל פעם שהנגר עולה למעלה לבי מפרפו. לבי חרד, שלא תקרה תקלה ח"ו. ורק כשאני רואה אותו יורד בשלום, נרגע אני. ולהחמיר על חשבוננו של הנגר איני רשאי."

הרב קוק חזר על כל דברי הב"ח בעל פה וסיים: "הואיל ונפסקה הלכה כדעת בעל העיטור "דכיון שהסיר הרעפים, העצים הנשארים אין עליהם דין סכך פסול", וכביאור של המרדכי בשם הר"י "דכיון שעושה מעשה בנסרים חשוב כאילו עשה מעשה גם בלאטיס", הרי במקום שיש חשש פגיעה בגופו של אדם מישראל, אין מקום לחומרות".

הוא אשר קבע הרמח"ל "לב מבין ושכל נכון".

הכנסת אורחים. מה קרה בדעתו במשך רגעים אחדים אלו? איך קרה שתוך כמה רגעים שינה את דעתו?

יתירה מזאת: כיצד יתכן שלא עלה על דעתו של רבי חיים עוזר מלכתחילה שיש כאן שאלה של הכנסת אורחים? בודאי ברגעים אלו של דיון, הוא דפדף במוחו את כל התורה כולה, ועבר על כל ההלכות שיבין אדם לחברו.

העיקרון הנלמד מסיפור זה, הוא שהלכות המוסר של האתמול אינן בהכרח שייכות למאורע של היום. כבר רבי ישראל מסלנט הדגיש שקניית מדות טובות היא מלחמה שבכל יום. לימוד המוסר הוא דבר תמידי, מפני שהחיים מורכבים ממאורעות משתנים. וכן, ניתן ללמוד מכל האמור לעיל, שאפילו אישיות דגולה כמו רבי חיים עוזר, היה צריך לשקול במחשבתו לגבי עניני מדות.

ההרגשה האישית מוצאת ביטוי עז בכתבי הרמח"ל רבי משה חיים לוצאטו זצ"ל, בספרו "מסילת ישרים" (פרק כ) הוא קובע דברים ברורים:

"ובאמת שלא יוכל איש להצליח במשקל הזה אלא בשלשה דברים: שיהא לבו ישר שבלבבות, שלא תהיה פנייתו אלא לעשות נחת רוח לפניו יתברך ולא זולת זה כל. ושיהיה מעיין על מעשיו עיון גדול וישתדל לתקנם על פי התכלית הזו, ואחר כל זאת יהיה משליך יבנו על ה'".

"ונמצאת למד, שהבא להתחסד חסידות אמיתית - צריך שישקול כל מעשיו לפי התולדות הנמשכות מהם ולפי התנאים המתלויים להם, לפי העת, לפי החברה, לפי הנושא ולפי המקום. ואם הפרישה תוליד יותר קידוש שם שמים ונחת רוח לפניו מן המעשה - יפרוש ולא יעשה. או אם מעשה אחד במראיתו הוא טוב

לביתו של הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל, רבה של העיר ווילנא, הזדמן אורח בערב חג הסוכות. רבי חיים עוזר ציוה להכין לאורחו סעודה בסוכה. מפני מזג האוויר הקריר מאוד, החליט רבי חיים עוזר שהוא עצמו יאכל את הסעודה בביתו. לפי דעתו, הוא היה פטור ממצות סוכה מדין 'מצטער'.

האורח הלך לסוכה לבדו לסעוד שם. והנה תוך זמן קצר - ממש רגעים ספורים אחר כך, כפי שמובא בספר 'מועדים וזמנים' (א. פח) חזר רבי חיים עוזר לסוכה כדי לאכול עם האורח. תמה האורח: הלא הרב עצמו החליט שפטור הוא ממצות סוכה משום דין 'מצטער', ולמה עכשיו שינה את דעתו?

ענה רבי חיים עוזר לאורח: הצדק עמך, נכון שאני מצטער ולכן אני פטור מהחייבים של מצות סוכה. אבל עדיין נשאר לי חיוב למצוות אחרות. הרי בידי עכשיו לקיים מצות הכנסת אורחים. בלי ספק, מצוה עלי לאכול יחד אתך בסוכה. לפי זה, אין אני פטור מסוכה ונאכל בסוכה יחדיו. הציטוט המפורסם מאותו אירוע הוא: "ממצות סוכה אני באמת פטור, אך לא ממצות הכנסת אורחים".

הנקודה העיקרית שבסיפור זה שבתחילה רבי חיים עוזר פסק שהוא פטור ממצות סוכה. אך לאחר מחשבה נוספת, שינה דעתו ואמר בלבו שעל אף שהוא פטור מסוכה, אינו פטור ממצות

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

באחד מנסיעותיו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א למוגאדור, ביחד עם בני משפחתו, כדי להתפלל על קברו של רבי חיים פינטו זיע"א, עמד לידו ר' מרדכי קנפו בעל הבית שמו"ר מתאכסן אצלו במרוקו.

מו"ר שליט"א הבחין בר' מרדכי שהוא מתאמץ בתפילה ומכה בידו על הקבר, ובדמעות שליש בכה והתחנן לפני רבי חיים פינטו, בבקשה שיגש אל השי"ת ויתפלל לפניו, עבור בחור משטרסבורג שנחלה מאד ושכב ללא הכרה.

ר' מרדכי השתדל בתפילה והוסיף: "אני רוצה כי בעוד שבוע בחור זה יבריא לגמרי ויקום ממיטתו".

בחור זה, כפי שנאמר למו"ר שליט"א, שכב שלשה חדשים ללא הכרה, עם כבד וכליות מקולקלים, עד שהרופאים לגמרי התייאשו ממנו.

"הבטתי במעשיו של ר' מרדכי קנפו - כך סיפר מו"ר שליט"א - וביקשתי ממנו שיחדל מההכאות על ציון הצדיק, אך הוא המשיך בהתרגשותו הגדולה ואמר לי: "אני כן אלחץ עליו!"

ופלא הוא מה שאירע לאחר התפילה. באותו שבוע פקח הבחור את עיניו, עד שגם הרופאים התפלאו על הנס הגדול שנגלה למול עיניהם.

כך סיים מו"ר שליט"א את דבר המעשה המופלא הזה:

"מה שאני לא העזתי לעשות, להכות על קבר סבי זיע"א, עשה אותו הבעל בית שלי בתמימות ובפשטות, ונענה מיד".

